

Årsmelding Norsk seterkultur For 2019

-+

Skålbergsætra i Nord-Odal. Foto: Knut Ola B. Storbråten

Seteråret 2019

Norsk seterkultur er en interesseorganisasjon for aktive seterbrukere og andre interesserte. Vår formål er «å ta vare på seterkulturen gjennom aktiv drift og bruk av setrene i tråd med lokal kunnskap fra fortid og samtid. Med seterkultur forstår organisasjonen både natur, kultur og næring knyttet til utmarksområda som er og har blitt nytta til seterdrifta. Interesseorganisasjonen skal fremme interesse for seterkultur overfor offentlige styresmakter og samfunnet generelt.»

Med disse formålene har styret og sekretariatet jobbet både med oppfølging av enkeltsaker, medlemmer, politikk, gjennomført forprosjekt for listeføring av seterkulturen i UNESCO. Og ikke minst; etter fire års arbeid fikk vi 2. september 2019 endelig beskyttelse betegnelse av Setersmør/Stølssmør for tradisjonelt særpreg.

Leder og nestleder fikk gleden og æren av å motta diplomer og plakett av Nina Sundqvist i MATMERK under Grüne Woche i Berlin januar 2020. Dette var stas og ei veldig offentlig markering der også Landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad bivånet overrekkelser. Seansen har fått mye positiv oppmerksomhet i media, og det er videre planlagt mer målretta markedsføring av setersmøret framover. Kriteriene for denne beskyttelsen krever at vi bruker tradisjonell kunnskap og seterbeiter. Dette betyr at fellesverdier som biologisk kulturarv og kulturlandskapet også ivaretas. Det er selvfølgelig også en glede å kunne synliggjøre og markedsføre de særegne kvalitetene som setersmøret har med innhold og smak. Ekte setersmør er et salgsprodukt som forhåpentligvis kan styrke både stolthet og økonomi for de setrene som foredler setermelka.

Arbeidet mot Unesco status har hatt stort fokus denne perioden – og vil forhåpentligvis også få mer fokus framover. Skal vi ta seterdrifta inn i framtida må hele samfunnet bidra. Vi setter nå seterkulturen på dagsordenen i mange ulike politiske og administrative miljø og sektorer vi tradisjonelt ikke har hatt tilgang til. Å bane ny vei er naturlig nok et stort og ressurskrevende prosjekt. Samtidig som vi vil forsterke arbeidet med våre naturlige samarbeidsparter. I arbeidet vil vi styrke vår egen kunnskap om den mangfoldige seterkulturen og knytte til oss flere støttespillere fra andre organisasjoner, offentlige styresmakter og politikere. I tillegg til styret gjør sekretariatet en stor og avgjørende viktig jobb. Vår redaktør av medlemsbladet *Seterbrukaren* og WEB-ansvarlig Jostein Sande har nå trukket seg tilbake, og det siste bladet for desember hadde vår nye redaktør Øystein Skjæveland ansvaret for. Vi ønsker han velkommen i laget og tror på et godt samarbeid.

Siv Beate Eggen, styreleder

INNHold

STYRET 2018-2019	3
STYREMØTER 2019	4
SEKRETARIAT	4
ÅRSMØTE 2019	5
SETERPRISEN	9
MEDLEMMER	9
ØKONOMI OG ÅRSREGNSKAP	9
ÅRSRESULTAT OG BUDSJETT 2019	10
REVISJONSRAPPORT 2019	13
MEDIA	14
SETERBRUKAREN	14
WWW.SETERKULTUR.NO	14
SETERVEILEDEREN PÅ WEB	14
FACEBOOK	14
PRESSEMELDINGER	15
POLITIKK OG FORVALTNING	15
JORDBRUKSFORHANDLINGENE	15
SETERPOLITISK MELDING	16
OPPROP OM SKJERMING AV MELKEKVOTER FOR SETERBRUKERE	16
ØKONOMISKE STØTTE OG BISTAND	17
NORSK SETERKULTUR HAR SØKT OG FÅTT STØTTE FRA	17
STØTTEBREV	17
PÅGÅENDE PROSJEKT	17
BESKYTTA BETEGNELSE FOR SETERSMØR	17
LISTEFØRING AV SETERKULTUREN I UNESCO	17
	18
MÅL	18
DELMÅL	18
1 KARTLEGGING AV SETERMILJØET I NORGE OG SVERIGE.	18
2 ETABLERE ARBEIDSSTRUKTUR MED ARBEIDSGRUPPE OG REFERANSEGRUPPE	19
3 KNYTTE TIL OSS RELEVANTE FAGMILJØ.	20
4 UTARBEIDE ARBEIDSPLAN	21
5 LAGE MANUS OG STARTE UTARBEIDING AV FILMDOKUMENTASJON OM SETERDRIFTA I NORGE. FINNE UT HVA SOM ALLEREDE FINNS.	21
DELTAKELSE PÅ ARRANGEMENT	21
FLESBERG HISTORIELAG	21
OSTEFESTIVALEN	22
DYREGOD-DAGANE 2019	22
SAMARBEID MEN ANDRE ORGANISASJONER	22
ÅRSMØTE TIL HANEN OG NORSK GARDSOST	22
NORGES BYGDEKVINNELAG	22
NORGES BONDELAG	22
NORSK BONDE – OG SMÅBRUKARLAG	22
REPRESENTASJON I UTVALG	23
BETRE OG ØKT BEITING I UTMARK	23
INTERNASJONALT SAMARBEID	23
MEDLEMSKAP I EFNCP	23
INTERREGSAMARBEID	23

Styret 2018-2019

Styret har vært:

Siv Beate Eggen, leder

Siv Beate Eggen

Knut Ola Storbråten, nestleder

Knut Ola Storbråten

Per Sæther

Per Sæther

Nils Sigurd Drabløs

Nils Sigurd Drabløs

Marit Skjelstad

Marit Skjelstad, Landbrukssamvirke

Varamedlemmer:

1. Vara: Bjørn Karsten Ulberg

Bjørn Karsten Ulberg

2. Vara: Bjørg Enget

Bjørg Enget

3. Vara : Gro Arneng

Gro Arneng

Valgkomité har vært:

1. Erik Fleischer
2. Hans Bondal
3. Tori Snerte

Styremøter 2019

Norsk seterkultur har hatt 6 styremøter i 2019: 15. februar, 5. april (Flåm), 23. mai, 14. juni, 18.10 og 29.11.

Fysisk møte er avholdt i TINEs lokaler i Lakkegata 23 i Oslo, unntatt møtet 5. april som var i Flåm (samt 14. juni som var telefonmøte). Temaene for møtene var blant annet arbeidet med UNESCO-arbeidet, landbrukspolitik, jordbruksoppjøret, medlemsverving og beskytta betegnelse av setersmør.

Sekretariat

Jostein Sande har hatt ansvar for medlemsbladet «Seterbrukaren» samt oppdatering av Internett fram til 1. august 2019. Øystein Skjeveland overtok redaktørarbeidet for desemberutgaven. Norsk Seterkultur har også driftingen av den digitale seterveilederen på <http://www.seterrettlear.no/> der en arbeidsgruppe fra styret er satt til oppdatering. En sekretær/kontaktperson-funksjon er utført av *Katharina Sparstad*, lokalisert hos Valdres Natur- og Kulturpark. Hun administrerer og deltar på styremøter, har vært prosjektleder for beskytta betegnelse av setersmør, organisert fagsamlinger og årsmøte, og arbeidet med

finansiering av UNESCO-arbeidet. Valdres natur- og Kulturpark bidrar også med en delfinansiering av sekretærarbeidet. *Marit Skjelstad*, styremedlem fra TINE er referent på styremøter samt protokollfører på årsmøte. TINE stiller også lokaler og bevertning til rådighet for styremøter i Oslo. *Svein Løken* fører regnskapet og sender ut medlemsfakturaer og purringer. Svein deltar på styremøter.

Redaktør fram til 1. august 2019, Jostein Sande

Øystein Skjæveland var redaktør i desemberutgaven av Seterbrukaren

Sekretær Katharina Sparstad

Regnskap og medlemshåndteringsansvarlig Svein Løken

Årsmøte 2019

Årsmøtet 2019 ble avholdt på Fretheim Hotell i Flåm 7. april. I 2019 hadde Norsk Seterkultur 20-årsjubileum og 6. april ble holdt markering med besøk på Sogn Jord- og Hagebruksskole og i Undredal. Det var til sammen 63 deltakere. Etter besøkstur var det paneldebatt og til med festmiddag. Til jubileet var det også samlet inn – og trykket opp bilder i A3-format som ble vist på utstilling.

Fra Sogn Jord- og hagebruksskole (til venstre) og festmiddagen på Fretheim I Flåm (til høyre)

**Protokoll frå Årsmøtet
Norsk seterkultur
Fretheim hotell, Flåm 7. april 2019**

Opning med årsmøtehelsing frå Ragna Krohnstad, SABIMA og Gunn Wester v/SJH.

Sak 1 Konstituering av møte

Vedtak: Hans Bondal vald som møteleiar. Eli Kristin Aalbu Sæther vald som referent. Bent Arild Spildrejordet og Trine Lilleslåttan vald til å skrive unde protokollen.
Totalt møtte ca. 30 medlemmar/inviterte gjester i årsmøtet.

Sak 2 Godkjenning av sakliste og innkalling

Vedtak: Sakliste og innkalling godkjent utan merknad.

Sak 3 Årsmelding

Katharina Sparstad, sekretær i Norsk Seterkultur, gjekk gjennom og kommenterte styrets forslag til årsmelding for 2018. Sjå sakspapir for Årsmøtet. **Kommentarar til årsmelding:** Innspel frå Norsk Seterkultur mot faglag og andre lag og institusjonar er viktig. Bjørn Karsten Ulberg og Hans Bondal bad organisasjonen til framleis å vere til stades i politiske høyringar og anna politisk arbeid, og å kome med informasjon til samarbeidande organisasjonar og andre. Fleire som tok ordet, oppfordra til å vere utadretta og tydeleg. Ellen Marie Tangen understreka kor viktig arbeid inn mot de politiske miljøa er, likeeins deltaking i alliansar.

Merknader til årsmelding: Norsk Seterkultur har gjennom året bidrege i enkeltsaker i forhold til setring og seterrettar.

Vedtak: Styrets forslag til Årsmelding for 2018 samrøystes godkjend med dei merknadar som kom under årsmøtet som Årsmelding for Norsk Seterkultur 2018.

Sak 4 Rekneskap

Årsrekneskap 2018 vart gått igjennom av leiaren. Det vart diskusjon om i kva grad eigenkapitalen pålydande kr.286.298 var unødvendig høg, og om «høgt beløp på bok» påverkar tildeling av tilskottsmiddel. Konklusjonen var at gjeldande eigenkapital utgjer ei god sikkerheit for laget og har ikkje verka negativt inn på tilskott og bevilgningar. Styret sitt forslag til rekneskap for 2018 syner eit driftsresultat på kr. 888 og eit årsresultat på kr. 1285. Gjeld og eigenkapital balanserar med kr. 365.127.

Vedtak: Årsmøtet godkjende styret sin rekneskap for 2018 med atterhald om at revisorane godkjenner rekneskapen i ei revisorberetning. Styret sørgjer for at signert revisorberetning vert lagt ved rekneskapen 2018.

REVISJONSRAPPORT 2018

FOR
NORSK SETERKULTUR

REGNSKAPET FOR NORSK SETERKULTUR FOR 2018 ER FØRT AV SVEIN LØKEN. ALLE BILAG OG BANKUTSKRIFTER ER FRAMLAGT FOR REVISORENE. DET MESTE AV REGNSKAPSMATERIALET ER GJENNOMGÅTT, OG VI KAN IKKE SE AT REGNSKAPET INNEHOLDER VESENTLIGE FEIL ELLER MANGLER. BANKKONTO NR. 2367.20.51169 TILHØRENDE NORSK SETERKULTUR HAR PR. 31.12.2018 INNESTÅENDE KR. 341.626,95, DETTE STEMMER MED REGNSKAP OG BANKUTSKRIFT. REGNSKAPET ER AVSLUTTET MED ET OVERSKUDD PÅ KR. 1.285,- FOR 2018 OG EGENKAPITAL PR. 31.12.2018 PÅ KR. 286.298,-.

VI MENER AT REGNSKAPET GIR ET KORREKT BILDE AV VIRKSOMHETEN I NORSK SETERKULTUR, OG AT REGNSKAPET GIR ET GODT FUNDAMENT FOR VIDERE DRIFT AV LAGET.

REGNSKAPET ANBEFALES GODKJENT.

VÅGÅ, 21.MAI 2019.

BERIT JEANNE BRUN
REVISOR

SIGURD NESTANDE
REVISOR

Sak 5 Forslag til kontingent og kontingentklassar

Styret fremma overfor årsmøtet ei endring i kontingentsatsar frå 1/1-2020. Støttemedlemsskap aukar frå kr. 350 til 400. Ordinært medlemskap aukar frå kr. 450 til 500 og inga endring i bedriftsmedlemsskapet på kr 600. Forslag på årsmøtet frå Jarle Rueslåttan om å gjere ei ytterlegare auke i kontingentane. Ved avstemming vart følgjande vedtak fatta:

Vedtak : Støttemedlemsskap kr. 400 frå 1/1-2020

Ordinært medlemskap kr.750 frå 1/1-2020

Bedriftsmedlemsskap kr.1500 frå 1/1-2020

Sak 6 Årsplan for Norsk Seterkultur 2019/2020

Katharina Sparstad presenterte styret sitt forslag til aktivitetsplan for 2019/2020. Det kom fleire kommentarar frå årsmøtet som vart innarbeidd i plana av sekretariatet. Politisk arbeid prioriterast opp.

Vedtak: Framlegg frå styret til årsplan 2019/2020 vart vedteke med dei kommentarar som kom i møtet.

Sak 7 Innkomne saker Ingen saker innkomne.

Sak 8 Årsmøte 2020

Kommentarar:

- Årsmøte i Norsk Seterkultur og Norsk Gardsost må ikkje leggest for nært kvarandre, ikkje på helger etter kvarandre.
- Ta hensyn til geografisk ambulering i valg av stad for årsmøtet.

Vedtak: Styret kjem fram til tid og stad for årsmøtet i 2020.

Sak 9 Budsjett 2019

Styret sitt forslag til budsjett vart lagt fram av leiaren Hans Bondal. Knytt til handsaming av budsjettet, orienterte Katharina Sparstad om framdrifta i arbeidet med UNESCO-søknaden. Søknaden

er no registrert på ei liste gjennom Norsk Kulturarv over immateriell kulturarv og trua tradisjonar. Det vert søkt om forprosjektet «SETERDRIFT I NORGE OG SVERIGE» i samband med søknad om innskriving i «Representative list» i UNESCO.

Innspel frå Anne Karin Hatling: Ha stort fokus opp mot EØS-regelverk/Mattilsyn slik at tradisjonshandverk knytt til foredling på seter, vert mogleg og i framtida!. Det vart kommentert på årsmøtet at søknaden om verdsarvstatus for seterkultur er eit viktig og krevjande arbeid, og årsmøtet applauderte Katharina for det arbeidet ho legg ned i dette.

Vedtak: Styrets forslag til budsjett 2019 med eit underskot på kr.25 000 vart godkjend av årsmøtet.

Sak 10 Val

Medlem av valkomiteen, Bjørg Engene, la fram forslag frå valkomiteen.

STYRET. Valkomiteen innstilte på:

- Leiar: Siv Beate Eggen-ny. Ingen andre forslag fremma.
Siv Beate Eggen einstemmig vald. Funksjonstid 1 år
- Styremedlem: Knut Ola B. Storbråten -ny. Ingen andre forslag fremma.
Knut Ola B. Storbråten einstemmig vald. Funksjonstid 2 år.
- Styremedlem: Per Sæther- attval. Ingen andre forslag fremma.
Per Sæther einstemmig vald. Funksjonstid 2 år.
- Styremedlem: Nils Sigurd Drabløs- velges inn for ett år i staden for Tori Snerte som går ut av styret
Nils Sigurd Drabløs enstemmig vald. Funksjonstid 1 år.

VARAMEDLEMMAR. Valkomiteen innstilte på:

1.vara Bjørg Engene -ny. Forslag på andre: Bjørn Karsten Ulberg

1.vara Bjørn Karsten Ulberg vald 8 mot 5 stemmer. F. tid 1 år

2.vara Bjørn Karsten Ulberg -attval. Andre forslag: Bjørg Engene.

2.vara Bjørg Engene einstemmig vald. Funksjonstid 1 år.

3.vara Gro Arneng-attval.

3.vara Gro Arneng einstemmig vald. Funksjonstid 1 år.

REVISORAR. Valkomiteen innstilte på : Berit Brun (attval) og Jan Erik Kjær Rusten (ny)

Berit Brun og Jan Erik Kjær Rusten vald. Funksjonstid 1 år.

HONORAR OG GODTGJERING. Valkomiteen foreslår at honorar og godtgjering for leiar og styremedlemmar står uendra.

Vedtak: Honorar og godtgjering står uendra fram til neste årsmøte. Styret utreier kva som er høvelege satsar for honorar og godtgjering og legg dette fram for neste årsmøte.

EVENTUELLE VAL I VALKOMITE

Eventuelle val i valkomiteen vart ikkje handsama på årsmøtet , noko styret må arbeide vidare med.

Sign:

Bent Arild Spildrejorde

Sign:

Trine Lilleslåtten

Seterprisen

Seterprisen ble gjenopptatt i 2017 etter at Norges Vel la den ned i 2006. Norsk Seterkultur har overtatt både tittel og kriterier. Prisen har vært en brunostform og kr 5000. Juryen i 2019 har vært Hans Bondal (juryleder), Norsk Seterkultur, Solveig Linge Stakkestad, Norges Bygdekvinnelag og Nils Asle Dolmseth, TINE. Prisen 2019 gikk til Undredal stølsysteri. Fra tildelinga:

«Seterprisen 2019 vart laurdag 6. april tildelt Undredal Stølsysteri i Aurland. Miljøet i Undredal, som står bak stølsysteriet, har vore pionerar i den "osterevolusjonen" vi har opplevd dei seinare åra. Med utgangspunkt i ubrotten stølstradisjon med foredeling av geitemjølka i bygda har dei skapt prisløna produkt, gjeve ny kveik i bygda og vore ein viktig inspirator for stølsbrukarar og mange andre rundt om i landet. Det var og miljøet i Undredal som drog i gang arbeidet som førte til skipinga av Norsk Gardsost, og som sto i spissen for organisasjonen sitt arbeid i mange år.»

≡ MENY

Norsk Landbruk

VI TAKKER FOR TILLITEN I 2019,
OG ØNSKER ALLE VÅRE KUNDER
ET RIKTIG GODT NYTT ÅR!

Vi ser frem til et fremgangsrikt samarbeid i 2020.

Seterpris til ostepionerer

Figur 1. Seterprisen 2019 Undredal Stølsysteri 2019 fikk oppmerksomhet i ulike media

Medlemmer

Det var pr 01.01.2019 var det 415 medlemmer i Norsk Seterkultur. Pr 01.01.2020 var det 451, en netto økning på 36 medlemmer. Norsk Seterkultur kjørte en vervekampanje høst 2019.

Økonomi og årsregnskap

Det økonomiske resultatet for 2019 ga et overskudd på kr 1572,-. Det var budsjettert med kr 25000 i underskudd. Inntekstkontingenten var på totalt kr 151 000 mot 128 100 i 2018. Dette var også 13000 over budsjett. Andre store poster er forprosjekt UNESCO som ligger med eget regnskap.

Årsresultat og budsjett 2019

Årsregnskap 2019			
Norsk Seterkultur			
	Note	2019	2018
Resultatregnskap			
Salgsinntekter		257 035	180 100
Andre inntekter		382 701	210 203
SUM INNTEKTER		639 736	390 303
Lønn, personalkostnader		189 496	98 213
Leie, kostnader lokaler		163 974	67 748
Andre kostnader		285 083	223 454
SUM KOSTNADER		638 553	389 415
DRIFTSRESULTAT		1 183	888
Finansinntekter		428	397
Finanskostnader		39	0
ÅRSRESULTAT		1 572	1 285

Årsregnskap 2019			
Norsk Seterkultur			
	Note	2019	2018
Balanse			
Varebeholdning		25 000	25 000
Kundefordringer, andre krav		150 630	-1 500
Kontanter, bankinnskudd		179 533	341 627
SUM EIENDELER		355 163	365 127
Bokført egenkapital		286 298	285 013
Årets resultat		1 572	1 285
Egenkapital		287 870	286 298
Leverandørgjeld		29 623	8 955
Offentlig gjeld		37 185	14 631
Annen kortsiktig gjeld		485	55 243
Sum gjeld		67 293	78 829
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		355 163	365 127

Resultatbudsjett avd. 70 Norsk seterkultur

Konto	Regnskap i fjor	Regnskap i år	Budsjett i år	Avvik i kr	Indeks
DRIFTSINNEKTER					
3100 Medlemskontingent Aktiv seterbruker	69 450	78 100	75 000	3 100	104,1
3101 Medlemskontingent Støttemedlem	55 650	68 700	60 000	8 700	114,5
3102 Medlemskontingent Organisasjon/Institusj	3 000	4 200	3 000	1 200	140,0
3105 Purregebyr	0	760	0	760	-
3110 ANNONSEINNEKTER	7 000	7 000	10 000	-3 000	70,0
3120 DELTAGERAVGIFT SETERKONFERANSE	0	38 275	0	38 275	-
3121 Tilskudd seterkonferansen	45 000	60 000	60 000	0	100,0
Salgsinntekter varer/tjenester	180 100	257 035	208 000	49 035	123,6
3440 Spesielt off. tilskudd for tjenester	180 000	180 000	180 000	0	100,0
3450 Tilskudd merkeprosjekt	30 000	0	50 000	-50 000	0,0
3460 Støtte Unesco	0	200 000	0	200 000	-
Offentlig tilskudd	210 000	380 000	230 000	150 000	165,2
3900 Annen driftsrelatert inntekt	203	2 701	0	2 701	-
Andre inntekter	203	2 701	0	2 701	-
Sum driftsinntekter	390 303	639 736	438 000	201 736	146,1

DRIFTSKOSTNADER					
5000 Lønn Leder	25 000	25 000	25 000	0	100,0
5001 Lønn Redaktør	45 000	40 000	45 000	-5 000	88,9
5002 Lønn Unesco	0	80 000	0	80 000	-
5330 Godtgjørelse til styre	28 213	44 496	30 000	14 496	148,3
Lønninger, ferielønn og honorarer	98 213	189 496	100 000	89 496	189,5
6300 ÅRSMØTE	0	0	30 000	-30 000	0,0
6301 SETERKONFERANSE	58 656	143 527	50 000	93 527	287,1
6305 Formidlings og holdningssskapende arbeid	9 092	14 578	10 000	4 578	145,8
6306 Merkeprosjekt	0	0	50 000	-50 000	0,0
6310 Unesco Prosjekt	0	5 870	0	5 870	-
6705 Honorar Regnskap/Medlemslister	12 250	22 038	15 000	7 038	146,9
6720 Sekretariat	75 000	75 000	75 000	0	100,0
6800 Kontorrekvisita	0	0	2 000	-2 000	0,0
6810 Web, kostnader internettside	4 042	2 212	5 000	-2 788	44,2
6815 TRYKKING SETERBRUKEREN	45 710	53 655	50 000	3 655	107,3
6860 Møte, kurs, oppdatering o.l.	0	1 272	0	1 272	-
6900 Telefon	11 709	13 708	10 000	3 708	137,1
6940 Porto, UTSENDELSE SETERBRUKEREN	12 484	20 517	15 000	5 517	136,8
6941 PORTO	957	3 292	1 000	2 292	329,2
7100 Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	13 586	36 548	15 000	21 548	243,7
7140 Reiseutgifter styremøter, årsmøter	41 518	49 003	30 000	19 003	163,3
7320 Reklamekostnad	0	0	0	0	-
7340 STØTTE/GAVER	5 675	6 805	5 000	1 805	136,1
7500 Forsikringspremie	0	-1 476	0	-1 476	-
7770 Bank- og kortgebyrer	213	544	0	544	-
7790 Annen kostnad	310	1 966	0	1 966	-
Andre innkjøps-,tilvirkn. kostn. etc	291 202	449 057	363 000	86 057	123,7

006 Norsk Seterkultur
NO 879 270 642

Periode: Jan - Des 2019
Avdeling: 70 Norsk seterkultur
Prosjekt: 0-99999
Kontonr: 1000-8999

Resultatbudsjett avd. 70 Norsk seterkultur

Konto	Regnskap i fjor	Regnskap i år	Budsjett i år	Avvik i kr	Indeks
Sum driftskostnader	389 415	638 553	463 000	175 553	137,9
Driftsresultat	888	1 183	-25 000	26 183	-4,7
8050 Annen renteinntekt	397	428	0	428	-
Finansinntekter	397	428	0	428	-
8150 Annen rentekostnad	0	39	0	39	-
Finanskostnader	0	39	0	39	-
Avdelingsresultat	1 285	1 572	-25 000	26 572	-6,3

006 Norsk Seterkultur
NO 879 270 642

Periode: Jan - Des 2019
Avdeling: 70 Norsk seterkultur
Prosjekt: 10 Unesco
Kontonr: 3000-8999

Resultat avd. 70 Norsk seterkultur

Konto	Regnskap i år	Regnskap i fjor
DRIFTSINNTEKTER		
3460 Støtte Unesco	200 000,00	0,00
Offentlig tilskudd	200 000,00	0,00
Sum driftsinntekter	200 000,00	0,00
DRIFTSKOSTNADER		
5002 Lønn Unesco	80 000,00	0,00
5330 Godtgjørelse til styre	3 000,00	0,00
Lønninger, ferielønn og honorarer	83 000,00	0,00
6310 Unesco Prosjekt	5 869,80	0,00
6705 Honorar Regnskap/Medlemslister	6 250,00	0,00
6860 Møte, kurs, oppdatering o.l.	1 272,00	0,00
7100 Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	19 050,60	0,00
7140 Reiseutgifter styremøter, årsmøter	13 022,00	0,00
Andre innkjøps-,tilvirkn. kostn. etc	45 464,40	0,00
Sum driftskostnader	128 464,40	0,00
Driftsresultat	71 535,60	0,00
Avdelingsresultat	71 535,60	0,00

REVISJONSRAPPORT 2019

FOR

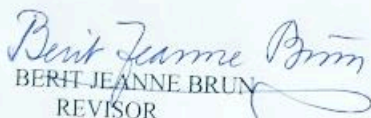
NORSK SETERKULTUR

REGNSKAPET FOR NORSK SETERKULTUR FOR 2019 ER FORT AV SVEIN LØKEN. ALLE BILAG OG BANKUTSKRIFTER ER FRAMLAGT FOR REVISORENE. DET MESTE AV REGNSKAPSMATERIALET ER GJENNOMGÅTT, OG VI KAN IKKE SE AT REGNSKAPET INNEHOLDER VESENTLIGE FEIL ELLER MANGLER. BANKKONTO NR. 2367.20.51169 TILHØRENDE NORSK SETERKULTUR HAR PR. 31.12.2019 INNESTÅENDE KR. 179.532,89, DETTE STEMMER MED REGNSKAP OG BANKUTSKRIFT. REGNSKAPET ER AVSLUTTET MED ET OVERSKUDD PÅ KR. 1.572,- FOR 2019 OG EGENKAPITAL PR. 31.12.2019 PÅ KR. 287.870,-

VI MENER AT REGNSKAPET GIR ET KORREKT BILDE AV VIRKSOMHETEN I NORSK SETERKULTUR, OG AT REGNSKAPET GIR ET GODT FUNDAMENT FOR VIDERE DRIFT AV LAGET.

REGNSKAPET ANBEFALES GODKJENT.

VÅGÅ, 26.FEBRUAR 2020.

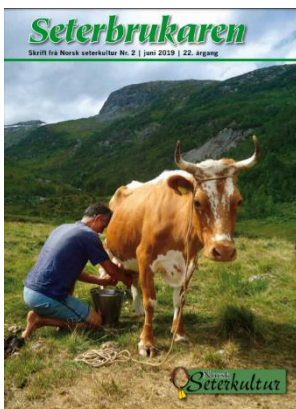

BERIT JEANNE BRUN
REVISOR

JAN ERIK KJÆR RUSTEN
REVISOR

Media

Seterbrukaren

Det er gitt ut 3 medlemsnummer i 2018. Medlemsbladet kom i mars, juni og desember. Jostein Sande har vært redaktør bladet og nettsida www.seterkultur.no. Bladet har publisert et mangfold av stoff med relevans og aktualitet for seterbrukere og andre interesserte. Desembernummeret inneholdt informasjon om UNESCO-arbeidet og ble sendt ut som landsnummer til alle seterbrukere.

www.seterkultur.no

Nettsida er oppdatert jevnlig med aktuelt stoff, kunngjøring og annen seterrelatert informasjon. Annonsesiden på ledig- søker jobb er aktivt brukt.

Seterveilederen på web

Norsk Seterkultur har videreført www.seterrettleiaren.no

Facebook

Facebook-siden til Norsk Seterkultur har økt antall liker klikk fra 4522 liker klikk i februar til 5038 8. januar 2020.

Mediedekning av UNESCO-arbeidet

nrk Nyheter Sport Kultur Distrikt Mer ▾

– Ikkje alt kan ende som fiskepinnar

Den landskjende kokken Arne Brimi synest UNESCO-planane er spennande nyhende, og er sjølv oppteken av å ta vare på setrene.

– Det er ikkje så frykteleg mange land som har slike setrer att i Europa, og Sverige har lagt ned nesten alt, seier Arne Brimi.

Han har drive restauranten Vianvang i Vågå i 20 år. Dei spesialiserer seg på det rotnorske, og er heilt avhengige av lokale norske råvarer.

– Med seterkulturen følgjer det eit heilt anna syn på kvalitet, og ein skal ikkje kimsa av kvalitet. Ikkje alt kan ende som fiskepinnar i frysedisken, seier Brimi.

Kokk Arne Brimi, kjent frå blant anna «Gutta på tur», er oppteken av å ta heile landet i bruk. FOTO: LARS ERIK SKREPSRUD / NRK

Brunost frå Heraldissetra. FOTO: NILS-ATLE SUNDNES / NRK

Vore og Romsdal

Sjå fjernsynssendinga Heyr radiosendinga Tips oss! Følg Klassekvinnen 2020

fyktar for seterkulturen: – Kan bli fleire rmen-deltakarar enn budeier

å norske setrer har gått kraftig ned det siste århundret, og kunnskap og on står i fare for å bli borte. No vil Norsk seterkultur ha stølsdrifta inn på 20.

Marius André Jønsen Stenberg Journalist
Gunhild Sætre Journalist

Publisert 12. okt. 2019 kl. 17:36
Oppdatert 14. okt. 2019 kl. 22:08

Ved inngangen til 1900-talet var det rundt 100 000 setrer i bruk i Noreg, i dag er det berre rundt 900 som framleis er i drift.

NRK oppslag om UNESCO-arbeidet

Fra [avis Nationen](http://avis.nationen.no) 14.06.2019

Pressemeldinger

Det er sendt følgende pressemeldinger 2019:

- Pressemelding i forkant av fagsamlinga 2019 ble sendt i forkant til Nationen og Oppland Arbeiderblad
- Pressemelding i etterkant av fagseminaret sendt til fagaviser i landbruket
- Pressemelding om seterprisen til fagaviser i landbruket
- Pressemelding av sak om kutt i melkekvoter

Politikk og forvaltning

Jordbruksforhandlingene

Leder Hans Bondal og Svein Løken hadde møte med begge faglagene Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag i forbindelse med jordbruksforhandlingene. Viktig tema i år var hvordan det nye setertilskuddet vil slå ut i forhold til antall uker på setra, og at utmarksbeitetilskuddet som blant annet Oppland har hatt, blir fjernet fra 2020. Videre var små bruk og melkeproduksjon generelt et tema.

1. **Forespørsel om evaluering av vern.** Norsk Seterkultur har sendt en henvendelse til Miljødirektoratet der vi etterlyser en evaluering av vern av – og eller i tilknytning til verneområder. Bakgrunnen for henvendelsen var signaler om ulike erfaringer fra seterbrukere, og at det blir hevdet konsekvenser uten at det er gjort evalueringer i etterkant.
2. **Brev om rivning av seterbygninger på Vesllie.** Norsk Seterkultur har sendt en henvendelse til Miljødepartementet i forbindelse med planlagt rivning av Vesllie på Dovre. Begrunnelsen for rivning var at trafikk i forbindelse med bruk av bygningene var i konflikt med villreininteresser i området. Det er stor motstand mot rivning, og rivningen ble utsatt inntil videre.

Seterpolitisk melding

Alliansen for ny landbrukspolitikk har utarbeida ei Seterpolitisk melding. Meldinga er et samarbeid med flere, blant annet Norsk seterkultur som var med på oppstarten, samt har skrevet et innledende kapittel i meldinga.

SETERPOLITISK MELDING 2019

ALLIANSEN
NY LANDBRUKSPOLITIKK

1.1 Seterdrifta er truga

Ord frå Norsk seterkultur

Eg reknar med at alle som les dette har sett krasa farne stoffhus og attgroande beitelandskap. Kva slag tankar gjer vi oss når vi ser forfall? Er det ei naudsynt utvikling, eit uunngeleg tap? Eller symptom på politisk vanskyre og kortsiktige løysingar? Og korleis samsvarer dette med det gamle skiftet?

Korleis starta det heile?

La oss spole litt tilbake; for om lag 5000 år sidan kom dei første husdyrbrukarane til det som no er Noreg. Etter desse finn vi pollen og beiteramningar (skålgroper) i seterområde. Når seterdrifta starta slik vi kjenner den i dag er uvisst, men seterdrift er nemnd allerede i Gulatingslova. Setra vart lagt der det var gode beiter og vassføring. Mange setre forsvann etter Svartedauden i 1347, men tok seg opp att på 1600-talet då vi vart fleire. Flest var det kring 1850, og med vås- og hauststøler var det truleg opp mot 100 000 støler i drift. I 2018 var talet under 900. Dyrbare areal Noreg er òg, men beiteressursane i fjellet er rikelege. Fram til dei siste ti-åra har setrane vore avgjerande for fjell-landbruket. I dag er vi vande med å sjå dyr på beite innanfor gjerdene. Den gongen skulle gjerdet halde dyra utanfor. Arcala kring garden var til åkerbruk og vinterfôr. Gras vart slått der det var mogleg. Opp etter liene låg heimstolane, slik at dyra kunne flytte oppover etter gras. Utpå sumaren var det bufend til fjellsetra, eller langstolen, der dei vart verande til hausten kom og frosten dreiv dei heim. Også her vart det slått. Der setra låg for langt unna til å køyre vinterfôret heim, flytta folk og dyr til stulen seinhaustes og vart verande til utvinteren var ete opp.

Frå ressuseffektivitet til økonomieffektivisering. Etter 1850 bytta industrialiseringa, og i 1856 kom det fyrste andelsmeieriet. Frå 1870 vart gards- og setersmer samla i smarlag/foreningar, og i 1881 vart småsamvirka samla i Den Norske Meieriforening og seinare til Fellesmeieriet. No vart mjølka henta av mjølkebil, og setrar utan bilveg vart avvikla. Vi fekk kunstgjødsel, traktorar, nye reiskap og fossilt brensel. Vi fekk også ei ny type ka, Norsk raudt fe, som kan produsere mykje meir mjølk berre ho får nok kraftfôr. På jordbrukskolen lærde vi at det gav best økonomi om ho sto inne heile året. Tiåra etter krigen var prega av effektivisering og økonomisk vekst. Gevinsten var størst hos dei store og lettdrivne bruka, og mange småbruk fall frå. Seterdrift er ofte knytt til mindre bruk, og når desse fell bort, forsvinn også setra. Norsk seterkultur ser derfor med stor uro på avviklinga av norske mjølkebruk. Beitelandskapet slit med forfall og atgroing, og vi har eit investeringsseterlep for seterbygga på om lag 20 år.

Parallelt med effektiviseringa veks det fram nye forbrukartendar. Ei aukande gruppe meiner at effektiviseringa i husdyrhaldet no har gått for langt. Deler av mjølk og kjøtproduksjon har fått industrielt preg som kan gje assosiasjonar til kjøtfabrikk utan omsyn til individ. For mange verkar dette fråstyttende, og ei aukande gruppe forbrukarar vel bort kjøt som personleg tiltak for klima og dyrevelferd.

Det gulaste smøret

I dette perspektivet ser vi ei utnytta potensial for mat frå setra. Råvarer frå fjellet har mange av

Opprop om skjerming av melkekvoter for seterbrukere

I forbindelse med at melkekvoter skulle kuttes for å unngå overproduksjon, utarbeida Norsk Seterkultur et opprop. Oppropet ble sendt til Landbruksdepartementet, media og faglagene.

Ønsker at seterbrukere skal skjermes for melkekutt

Organisasjonen Norsk seterkultur ber om at seterbrukere skal skjermes når melkekvotene skal reduseres. – Vi må styrke seterdrifta, ikke svekke den, sier Katharina Sparstad, sekretær i Norsk seterkultur.

Katharina Sparstad i Norsk seterkultur ber om at de som driver med seterdrift skjermes når melkekvotene skal kuttes. Foto: Privat/Nils Indrehus

Andrea Sofie Aasvang
Publisert: 08.09.19, 13:57
Oppdatert: 10.09.19, 08:57

Norsk seterkultur har sendt ut et opprop til Landbruks- og matdepartementet og faglaga hvor de ber om at de som driver med seterdrift skal skjermes når melkekvotene skal kuttes.

– Det handler ikke bare om melkekvotekutt og bondens økonomi. Dette handler også om at vi kan miste en stor del av vår kulturarv, sier Katharina Sparstad, sekretær i Norsk seterkultur.

Annonse

Tine frykter eksport med tap gir volumpress

Oppslag i Nationen

Økonomiske støtte og bistand

Norsk Seterkultur har søkt og fått støtte fra

- Landbruks- og Matdepartementet til frivillige organisasjoner i landbruket
- Fylkesmannens landbruksavdeling i Telemark, Buskerud, Oppland og Hedmark, og Vestland fylkesmenn støttet I Fagsamling 2019.
- Fagsamling 2020: Fylkesmennene i Viken, Vestfold og Telemark og Innlandet har gitt tilsagn til samlinga.
- Oppland Fylkeskommune (150000,-), Øystre Slidre kommune (100000,-) og Fylkesmannen i Oppland (50000,-) har gitt tilsagn til UNESCO-arbeidet.
- Valdres Natur- og Kulturpark har bidratt med ca 10% stilling samt kontorfasiliteter til prosjektleder for UNESCO.
- TINE har bidratt med møtelokaliteter og bevertning på styremøtene.

Støttebrev

I forbindelse med enkeltsaker er det gitt støttebrev til

1. Hans Gubhage (februar 2019) og oppsetting av sel i Finndalen statsallmenning.
2. Hovden seter, Erling Sjørgård i Engerdal, der det er forslag om omregulering av seterområde
3. Nørre Trøllhøvd, Stølsvidda, Vestre Slidre, Ole-Jacob Christensen i sak om vegbygging i stølsområde.
4. ECO-Outfield og støtteerklæring til beiteanalyseprosjekt

Pågående prosjekt

Beskytta betegnelse for setersmør

Norsk Seterkultur har siden 2014 vært i prosess med MATMERK og Mattilsynet om å få beskytta betegnelse for setersmør. Prosjektet har vært støttet økonomisk av KRDF/fjellmidler og BU, og faglig fra Norsk Gardsost og BIOFORSK Øst, Løken, nå NIBIOI desember 2019 oppnådde Norsk Seterkultur endelig betegnelsen. Betegnelse gjøres offisielt av Matmerk og statsråden på Grüne Woche i januar 2020.

Forskriften ligger på lovdata: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-09-02-1104>

Gratulerer – Setersmør er BB nr 31!

Setermør fikk beskytta betegnelse i 2019

Forskrift om beskyttelse av Setersmør/Stølsmør som betegnelse for tradisjonelt særpreg

Dato	FOR-2019-09-02-1104
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Ikrafttredelse	02.09.2019
Gjelder for	Norge
Hjemmel	FOR-2002-07-05-698-§15, LOV-2003-12-19-124-§30, FOR-2003-12-19-1790
Kunngjort	04.09.2019 kl. 14.30
Korttittel	Forskrift om beskyttelse av Setersmør/Stølsmør

Kapitteloversikt:

Hoveddel

Vedlegg: Næringsmidlets tradisjonelle karakter

Listeføring av seterkulturen i UNESCO

Det er ansatt prosjektleder Anne Katrine Norbye gra 0101.19 og gjennomført forprosjekt for UNESCO-arbeidet. Arbeidet er støttet av Oppland Fylkeskommune, Øystre Slidre kommune og Fylkesmannen i Oppland samt Valdres Natur- og Kulturpark med kontor og arbeidstimer fra sekretær.

Prosjektleder Anne Katrine Norbye

MÅL

Målet for forprosjektet var «å etablere et grunnlag for arbeidet med søknaden om UNESCO-status. Vi håper at dette gir en samlende effekt for seterbrukere og at vi lærer mer om vårt eget miljø.»

Delmål

1. Kartlegge status for setermiljøet i Norge og Sverige
2. Etablere arbeidsstruktur med arbeidsgruppe og referansegruppe
3. Knytte til oss relevante fagmiljø
4. Utarbeide arbeidsplan
5. Lage manus og starte utarbeiding av filmdokumentasjon om seterdrifta i Norge. Finne ut hva som allerede finns.

1 Kartlegging av setermiljøet i Norge og Sverige.

Vi har hatt kontakt med setermiljøet i Sverige – både med Forbundet Svensk Fäbodkultur og deres representant Håkon Tunon. Tunon har deltatt på møter med prosjektstyringsgruppen og ressursgruppen. Tunon og Norbye (prosjektleder) har også hatt kontakt på telefon og diskutert svenskenes prosess for UNESCO-status. Det viser seg at det er så få fåboder i Sverige at foreløpig ønsker de UNESCO-status på listen for Urgent Safeguarding og ikke på den representative listen, som er Norsk seterkultur sitt mål. Offisielt ønsker heller ikke Sverige å nominere noen til den representative listen. Prosjektleder har hatt samtale om dette med Annika Sjøberg, Institutt for språk og folklore, National koordinator Unesco ICH konvensjonen. Hun bekrefter at Sverige ikke ønsker å nominere til UNESCOs representative liste for immateriell kulturarv, pr idag. Påvirkning om å endre dette må komme fra det svenske setermiljøet, som foreløpig ikke er klar for en ny prosess. Det er slik at det er bare nasjonalstater som kan nominere noe til UNESCOs lister og internasjonalt samarbeide foretrekkes. I en flernasjonal nominasjon må alle nasjonene støtte nominasjonen. Vi har derfor sett til andre europeiske setermiljøer, spesielt i Sveits. Vi har hørt at det er interesse for en UNESCO-nominasjon for seterkulturen i Sveits og holder på med oppsporingen av setermiljøet der. Prosjektleder har fått innvilget stipend på kr. 8000 for å reise til Sveits for å ha møter med setermiljøet og setre i Über-Bern-fjellene. I Norge har vi kartlagt alle seterbrukere og invitert til Fagdag 15-16 februar 2020. Se mer om dette under punkt 3.

Status for setermiljøet er både positivt og skremmende. Skremmende i den forstand at det blir stadig færre setre i drift. På grunn av en rekke tiltak med liberalisering og intensivering av landbruket har vi igjen (som det var i førkrigstiden) overproduksjon av både kjøtt og melk. Rovdyr, som ulv, favoriseres til fordel for husdyr i noen områder. Jordbruk er en politisk næring og vi mener at det politiske miljøet ikke gjør nok for å sikre en bærekraftig seterdrift med bruk av utmarka som ressurs.

Setermiljøet er positivt i den forstand at mange seterbrukere håper og tror på bedre forhold slik at seterdrifta kan være bærekraftig i framtiden. Seterbrukere, generelt sett, er for en UNESCO-status og derfor er dette prosjektet forankret gjennom to årsmøter til Norsk seterkultur. Men det har også kommet fram at noen få seterbrukere er skeptiske fordi de er redde for at seterdriften og seterkulturen blir tvunget til musealdrift – å

fryses slik det er i dag. Det er positivt at denne skepsisen har kommet fram slik at vi kan presiser og være tydeligere i vår kommunikasjon om hensikten med listeføringen.

En listeføring på UNESCOs representative liste for immateriell kulturarv er ikke et vern i direkte forstand, men en status. Det er en status med høy prestisje for sin samfunnsverdi. Derigjennom kan den vekke oppmerksomhet, press og vilje til å bidra til at seterdriften og den immaterielle kulturarven kan være bærekraftig for framtiden.

Det betyr at listeføringen kan verne seterdriften i den forstand at den får gode levevilkår. Det innebærer også at seterkulturen kan fortsette som en høstingskultur gjennom bruk av ressurser i utmarka og melkeproduksjon. Alle kulturer har i alle tider gjennomgått små og store endringer. Det er derfor de fortsatt er her. Det gjelder også for norsk seterkultur og slik vil det også være framover. Likevel er det noe som er fast, nemlig grunnlaget med ressursbruken i utmarka og matproduksjon.

2 Etablere arbeidsstruktur med arbeidsgruppe og referansegruppe

Prosjektleder ble ansatt fra 1. august 2019. Det er Anne-Katrine Brun Norbye. Dr.philos. i sosialantropologi. Avhandling om stølslivet i Hallingdal 2010, senere prosjekter om stølslandskap og europeisk fjelljordbrukspolitikk.

Det er etablert både arbeidsgruppe og referansegruppe som har hatt flere møter.

Arbeidsgruppen kalles **prosjektstyringsgruppe** og består av styret i Norsk seterkultur og en representant fra Valdres Natur- og Kulturpark.

Siv Beate Eggen, styreleder i Norsk seterkultur, seterbruker i Snåsa, Trøndelag

Knut Ola Storbråten, nestleder i Norsk seterkultur, museums-seterbruker i Anno museum, Nord-Odal.

Per Sæther, styremedlem i Norsk seterkultur, seterbruker i Møre og Romsdal

Nils Drabløs, styremedlem i Norsk seterkultur, seterbruker i Møre og Romsdal

Marit Skjelstad, styremedlem i Norsk seterkultur, representant fra meierisamvirket Tine

Katharina Sparstad, daglig leder i Norsk seterkultur, seterbruker i Vang, kulturell rådgiver i Valdres Natur- og Kulturpark (VNK). I prosjektet representerer hun VNK, som vil fortsette å bidra med utvida arbeidsressurser til sekretariat.

Prosjektstyringsgruppen har hatt 3 møter i forlengelse av styremøtene i Norsk seterkultur i Tines lokaler i Oslo følgende datoer: 18.10.19, 29.11.19 og 10.01.20.

Sekretær / Administrasjon: Katharina Sparstad (se over)

Regnskapsfører: Svein Løken, regnskapsfører for Norsk seterkultur og dette prosjektet, seterbruker

Ressursgruppe

Ressursgruppen er satt sammen med hensyn til å kunne bidra positivt til prosjektet med ulike innfallsvinkler.

Siv Beate Eggen, styreleder i Norsk seterkultur, se mer over

Knut Ola Storbråten, nestleder i Norsk seterkultur, se mer over

Hans Bondal, seterbruker i Hedmark

Knut Aastad Bråten, tidligere medlem i fagkomiteen for immateriell kulturarv i Kulturrådet, Valdres, Redaktør i Syn&Segn, lokalpolitiker

Kjetil Larsgard, seterbruker i Hallingdal, aktiv i Ostebygda, en av initiativtakerne til dette prosjektet

Kari Randen, leder i Fjellnettverket, et politisk nettverk som arbeider for livskraftige bygder, seterbruker i Hallingdal

Jostein Sande, seterbruker i Møre og Romsdal; grunnla Norsk seterkultur, har bredt kontaktnett
Even Hov, Sogn Jord- og Hagebruksskule

Ressursgruppen har hatt to møter.

1) Det var oppstartsmøte på Beitostølen 18.august 2019.

Tilstede: Katharina Sparstad, Siv Beate Eggen, Knut Ola Storbråten, Jostein Sande, Hans Bondal, Anne-Katrine Norbye. Håkan Tunon, representerer svensk fåboddkultur, på skype.

Ikke tilstede: Kari Stensgård, Kjetil Larsgård, Knut Aastad Bråten.

2) Fagernes 6 november 2019, delvis på skype.

Til stede: Katharina Sparstad, Siv Beate Eggen, Knut Ola Storbråten, Kjetil Larsgard, Knut Aastad Bråten, Kari Randen, Anne-Katrine Norbye, Håkan Tunon.

Ikke tilstede: Jostein Sande, Hans Bondal, Even Hov.

I tillegg ble prosjektplanen sendt for kommentarer til alle i ressursgruppen før den ble sendt til språkvask.

3 Knytte til oss relevante fagmiljø.

Ressursgruppen er et ledd i dette punktet. Videre har vi hatt kontakt med andre relevante ressurspersoner og organisasjoner samt deltatt på to konferanser. Andre ressurspersoner vi har knyttet kontakt med er

- *Tore Friis-Olsen, Forbundet Kysten.* Han ledet arbeidet med nominasjon av klinkebåter til UNESCOs representative liste for immateriell kulturarv og er en offisiell UNESCO-rådgiver. Prosjektleder hadde møte med Friis-Olsen 12.09.19. Han er særdeles hjelpsom og deler villig kunnskap og relevante dokumenter. Vi har hatt god kommunikasjon senere på to konferanser om immateriell kulturarv.
- *Camilla Rossing, leder for Norsk institutt for bunad og folkedrakt,* som i dag er en UNESCO-akkreditert organisasjon. Rossing er UNESCO-rådgiver og sitter i nominasjonsutvalget i UNESCO (2016–2020). Hun stiller som prosjektveiler med kunnskap og tid til rådighet ved behov. Møtene initieres av prosjektleder. Vi hadde et møte 20.09.19 og Rossing har også kommentert prosjektplanen.
- *Hildegunn Bjørgen, Kulturrådet.* Hun har ansvar for blant annet immateriell kulturarv. Nominasjonen til UNESCO må gå gjennom Kulturrådet som har ansvar for å implementere UNESCOs konvensjon om vern av immateriell kulturarv. Prosjektleder hadde møte med Bjørgen 9.10.19 og holdt kontakten med henne på to konferanser om immateriell kulturarv og på mail. Hun holdes oppdatert om prosjektets gang.
- *Eivind Falk, direktør for Norsk håndverksinstitutt, Senter for immateriell kulturarv.* Han har vært medlem i Kulturrådet og representert Norsk håndverksinstitutt i UNESCO Evaluation Body fra 2016. Prosjektleder har truffet og hatt kommunikasjon om prosjektet med Falk i forbindelse med en konferanse i Helsinki. Falk skal også holde innlegg om UNESCOs arbeid for vern av immateriell kulturarv på Norsk seterkultur sin fagdag i februar 2020.

Støtte fra organisasjoner

Organisasjoner som vi foreløpig har hatt kontakt med og som ønsker å støtte oss i dette arbeidet er: *Norsk Gardsost, Norges Bondelag* og deres regionallag i Telemark og lokallag i Hemsedal og Vinje & Tokke, *Norges Bonde- og Småbrukarlag* og deres regionallag i Telemark, Hordaland, Trøndelag og Møre og Romsdal, *Norges Bygdekvinnelag* og deres regionallag i Hedmark og Trøndelag samt lokallaget i Hemsedal og *Norges Vel.*

Norges Bondelag ved Toril Wikesland innkalte til møte hos Bondelaget for å diskutere hva de kan bidra med i vårt prosjekt. Møtet var 11. desember 2019. Fra Bondelaget stilte Toril Wikesland, seniorrådgiver for Næringspolitisk avdeling, Svein Guldal, prosjektleder for klima og energi og Kari Marte Sjøvik som jobber med lokalmatproduksjon, landbruksbasert reiseliv og økologisk landbruk. De hadde også innkalt Agri Analyse ved Vilde Haarsaker og Anne Bugner. Fra Norsk seterkultur stilte styreleder Siv Beate Eggen og prosjektleder Anne-Katrine Norbye.

Møtet ble veldig positivt så vel som produktivt med formalisering av en setergruppe knyttet til Bondelaget - med alle på møtet som foreløpige deltagere. Planen er at setergruppen skal utvides til flere aktuelle organisasjoner. Formålet med setergruppen er å jobbe fram strategier for nettopp vårt mål – å fremme en bærekraftig seterdrift gjennom informasjon og påvirkning. Setergruppen skal ha oppfølgingsmøte i februar etter at Agri Analyse har lagt fram sine resultater fra en stor seterundersøkelse 2019. Alle i setergruppen blir invitert til et halvdagsseminar hvor resultatet legges fram.

Konferanser

Prosjektleder har deltatt på to konferanser om immateriell kulturarv.

- 1) *Levende tradisjon! Immateriell kultur i frivilligheten,* Oslo, 18.10.19.

Arrangert av Norges Bygdekvinnelag, Norges Husflidslag og Forbundet Kysten som alle er akkreditert av UNESCO som rådgivende organisasjoner for sitt arbeid med den immaterielle kulturarven.

- 2) *Living Heritage in the Nordic Countries,* Hanasaari, Espoo, Finland, 31.10-2.11.19.

Konferansen var arrangert av The Finnish Heritage Agency i samarbeid med Departementet for utdanning og kultur, Finland, Hanaholmen Cultural Centre, Arts Promotion Centre Finland, the Finnish National Commission for UNESCO og den Norske ambassaden i Finland.

Begge konferansene var nyttige fordi prosjektleder fikk hørt om og diskutert med flere personer som har vært eller er i prosess om nominasjon til UNESCOs representative liste for immateriell kulturarv. Rapport fra konferansene er skrevet i Erfaringsloggen.

Arrangementer

Norsk seterkultur arrangerer, i forbindelse med sitt årsmøte, Fagdag *Seterkultur for alle*», Lillehammer 15-16 februar 2020, hvor UNESCO arbeidet er fokus.

Formålet er å informere seterbrukere om prosessen og knytte kontakter med flere enkelte seterbrukere og få fram deres perspektiver og interesser i forhold til dette prosjektet. Invitasjon til arrangementet er sendt alle seterbrukere, medlemmer i Norsk seterkultur og aktuelle relevante organisasjoner. Det er pr medio januar 60 påmeldte.

Vi har fått flere eksterne foredragsholdere. Fylkeskultursjefen i Innlandet ønsker velkommen. Deretter følger Vilde Harsaker, Agri Analyse, Øistein Aasen, årets unge bonde, Eivind Falk, Norsk håndverksinstitutt og medlem av Evaluation Body, UNESCO, Bolette Bele, NIBIO, Svein Gjerdåker, Dag og Tid. I tillegg får noen støttespillere til Norsk seterkultur anledning til å presentere seg. Det er Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Gardsost, Norsk Kulturarv, Norsk Bufo, Valdresmusea og Ressurscenter for Utmark, Sverige.

Det skal også holdes 3 workshoper hvor deltagerne diskuterer:

1. Hvordan kan kunnskapen om seterkulturen leve videre?
2. Hvordan kan seterkulturen generere økte inntekter for bonden?
3. På hvilke måter er seterkulturen viktig for deg? Hva gjør du for seterdrifta?

Svarene skal presenteres i plenum.

4 Utarbeide arbeidsplan

Prosjektplanen ble kommentert av Ressursgruppa og av Erlend Gjelsvik, Fylkeskommunen i Oppland (nå Innlandet), før språkvask. Den ble signert 08.01.20. Prosjektplanen inneholder følgende punkter: Introduksjon, Seterdrift før og nå, Seterdrift og seterkultur med verdier for samfunnet (miljø og klimaverdier, økonomiske verdier, sosiokulturelle verdier), Seterdriftens framtid, Forankring og mandat, Prosjekt mål, effekt og resultat, Seterdrift i Norge, Sverige og Sveits – mulige samarbeidsland, Hva prosjektet skal gjøre,

Organisering, Beslutningspunkter og milepæler, Risikoanalyse og kvalitetssikring, Aktivitetsplan og Budsjett. Aktivitetsplanen inneholder aktivitet og tid over prosjektperioden på 2 år. Vi skal ha nasjonale, regionale og lokale møter med seterbrukere, kartlegge seterkulturen i områder med aktiv seterdrift, lage en dokumentarfilm, lage informasjonsmateriell, møter med fylkeskommuner i fjellregionen, samle støtteerklæringer «Letter of Contence», finne og samarbeide med eventuell(e) samarbeidsland, ferdigstille UNESCO nominasjonen og den er planlagt levert til Kulturrådet i første halvdel av 2022.

Budsjettet er på kr. 3 933 000 og Norsk seterkultur dekker selv kr. 927 000. I dette beløpet ligger også egeninnsats og dugnad. Det søkes penger hos Fylkeskommunene i fjellregionen, med Fylkeskommunen i Innlandet som største bidragsyter fordi det er der de fleste setrene ligger i dag. Det søkes også hos Kulturrådet og private steder som Felleskjøpet Agri og Sparebankstiftelsen. Meierisamvirket TINE fortsetter å stille lokaler, inklusive lunsj, til disposisjon på alle styremøter / prosjektstyringsgruppemøter.

5 Lage manus og starte utarbeiding av filmdokumentasjon om seterdrifta i Norge. Finne ut hva som allerede finns.

Det er samlet noen seterfilmer fra norsk setermiljø, bare én er fra nyere dato (Hemsedal 2019). Prosjektleder har hatt kontakt med Jostein Venås, som blant annet har laget to dokumentarfilmer for Bondelaget i Hemsedal.

Deltakelse på arrangement

Flesberg historielag

Lørdag 19. januar 2019 deltok Bjørn Karsten Ulberg for Norsk Seterkultur sammen med 3 andre seterbrukere på møte om seterdrift på Fagerfjell på Blefjell. Her ble det servert fjellmat, holdt kåseri om setermiljøet der fra 1930 til i dag med bilder. Bjørn Karsten deltok i paneldebatt til slutt. Arrangør var Flesberg historielag. Det enorm interesse for å høre om dagens setring. Ca. 200 fram møtte

Ostefestivalen

For 3. år på rad ble det arrangert Ostefestival på Beitostølen i overgangen august/september, Arrangør er Norsk Gardsost og Beitostølen. Sekretær Katharina Sparstad holdt innlegg på Liastølen om «Det kvite gull».

Lydhørt publikum på Liastølen under Ostefestivalen. Foto: Lene Hovi

Dyregod-dagane 2019

Det var også i år seteraktivitet på Dyregod - dagane på Batnfjordsøra helga 30. august til 1. september. Norsk Seterkultur delte stand med Landslaget for Vestlandsk fjordfe.

Samarbeid men andre organisasjoner

Årsmøte til Hanen og Norsk Gardsost

Hanen og Norsk Gardsost hadde felles årsmøte 25. mars på Gomobu, Stølsvidda, Valdres. Katharina Sparstad deltok og holdt et innlegg og arbeidet i Valdres og Natur- og Kulturpark og Norsk Seterkultur.

Norges bygdekvinnelag

Prosjektleder i UNESCO forprosjekt Anne-Katrine Norbye deltok på fagsamling i regi av Norsk Bygdekvinnelag, Forbundet Kysten og Norges Husflidslag, i Oslo 29.11.2019.

Norges Bondelag

Det er avholdt møte med Norges Bondelag i forbindelse med jordbruksforhandlingene og UNESCO-arbeidet.

Norsk Bonde – og Småbrukarlag

Leder Siv Beate Eggen deltok på årsmøte i Norsk Bonde- og småbrukarlag 9.-10. november. Tema for NBS med økt selvforsyning, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk er alle tema som Norsk Seterkultur kan slutte seg til. Siv deltok også på flere relevante om beitebruk, agro-økologi m.m.

Alliansen for nu landbrukspolitik

Ved lansering av *Seterpolitisk melding* i Viteparken på Ås 2. april 2019 deltok Barbro Stordalen for Norsk seterkultur.

Representasjon i utvalg

Betre og økt beiting i utmark

Per Sæter har representert Norsk Seterkultur i styringsgruppa for prosjektet *Betre og økt beiting* i Møre og Romsdal. Prosjektet er har vært tredelt og ble formelt avslutta 5. april 2019. Deltagere har vært: Rune Sjøholm (Landbruk Nordvest), Nina Ugelvik (Landbruk Nordvest), Jon Geirmund Lied (Landbruk Nordvest), Turid Strøm (NORSØK), Rose Bergslid (NORSØK/Bondelaget), Ottar Longva (Landbruksavdelinga hos fylkesmannen), Asbjørn Dahlen (TYR), Brit-Kari Hauger (Nortura), Bjørn Tore Reistad (TINE), Bent Konrad Moen (Bonde- og Småbrukarlaget), Oddvar Mikkelsen (Bondelaget) og Arnar Lyche (Bondelaget)

Internasjonalt samarbeid

Medlemskap i EFNCP

Norsk Seterkultur er medlem i den Europeiske seterorganisasjonen EFNCP (European Forum of Nature Conservation and Pastoralism). Organisasjonen har medlemsland fra de fleste fjellregionene i Europa. De jobber aktivt for å ta vare på utmarksbeite- kulturen i fjellområdene og gir ut EFNCP medlemsblad «La Cañada».

FAO – Food and Agriculture Organisation of the United Nations

Norsk Seterkultur er invitert til å bidra med relevant kunnskap om seterdrift og familielandbruk. Web-plattformen samler info om familielandbruk fra hele verden; inkludert nasjonale lover og forskrifter, offentlig politikk, beste praksis, og statistikk, forskning, artikler og publikasjoner. Informasjonen skal samles fra aktører på ulikt nivå som regjeringer, forskningsinstitusjoner, universiteter, faglag og frivillige organisasjoner <http://www.fao.org/family-farming/en/>.

Prosjektet *Biologisk kulturarv som bærekraftig verdiskapar*, ble avsluttet i 2019. Prosjektet var et samarbeid mellom NIBIO Midt-Norge med Bolette Bele og Ann Norderhaug og NAPTEK, Håkan Tunon, Sverige. For Norsk Seterkultur deltok Siv Beate Eggen og Per og Eli Sæter. Boka foreligger på norsk, svensk og engelsk. Den norske utgaven heter Seterlandskapet – historia, naturen og kulturen. Siv Beate Eggen har etterordet i den norske utgaven.

**Takk for et godt
samarbeidsår
2019!**